

КУЗЕМА ОЛЕКСАНДРА РУСЛАНІВНА

курсант факультету забезпечення оперативно-службової діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ЯНКОВЕЦЬ ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

доктор філософії з філології, доцент Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

**РОЛЬ КУРСУ «СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА» У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ**

Дисципліна «Світова література», що входить до переліку основних освітніх компонентів програм «Англійська та друга іноземна мови» та «Філологія», посідає вагомe місце в системі професійної підготовки курсантів-філологів. Її вивчення сприяє розширенню гуманітарного світогляду, формуванню міжкультурної компетентності та розвитку аналітичного мислення майбутніх офіцерів-прикордонників [3].

Відповідно до освітньої програми «Англійська та друга іноземна мови» метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з культурною скарбницею людства, всесвітнім літературним процесом. У процесі досягнення мети навчання передбачається комплексна реалізація виховних і освітніх цілей. Основне завдання дисципліни полягає у реалізації комплексу цілей: збагачення духовного світу здобувачів знаннями про світову літературу; утвердження загальнолюдських цінностей; формування почуття власної гідності; розвиток інтересу до художнього слова, естетичного смаку, а також високого рівня загальної й читацької культури.

У процесі опанування дисципліни забезпечується широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. Вивчення матеріалу навчальної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках, отриманих при вивченні навчальних дисциплін «Вступ до мовознавства» і «Українська мова за професійним спрямуванням». Засвоєння матеріалу з дисципліни «Світова література» забезпечує опанування навчальних дисциплін «Філософія», «Практичний курс англійської мови» та «Практичний курс німецької мови». Курс «Світова література» є також передумовою вивчення дисциплін «Вступ до літературознавства» та «Сучасна англійська література».

Світова література виступає важливим джерелом відомостей про ментальність, традиції, цінності та культурні особливості різних народів. Робоча програма навчальної дисципліни «Світова література» охоплює п'ять тем: «Історія розвитку античної літератури», «Історія розвитку літератури Середньовіччя та епохи Відродження», «Історія розвитку літератури XVIII–XIX ст.», «Історія розвитку літератури XIX–XX ст.» та «Сучасна світова література» [2]. Опрацювання художніх текстів сприяє розвитку критичного мислення, уміння інтерпретувати зміст та визначати стилістичні особливості творів. Це, у свою чергу, формує здатність здобувачів вищої освіти встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між історичними та соціально-політичними процесами, що сприяє подальшому розвитку аналітичного мислення.

У процесі вивчення дисципліни доцільно встановлювати зв'язки між історичною епохою та умовами розвитку літератури відповідного періоду. Для майбутнього перекладача, діяльність якого пов'язана з міжкультурною комунікацією, важливим є не лише володіння мовою, а й розуміння контексту її функціонування. Література сприяє вихованню поваги до культур і ментальності інших народів, розвитку емпатії та толерантного ставлення.

Опанування світової літератури відбувається не лише під час лекційних і семінарських занять, а й у процесі самостійної роботи курсантів, зокрема виконання індивідуальних завдань. Підготовка доповідей, рефератів, презентацій, реалізація проєктів і участь у дискусіях

сприяють формуванню літературознавчої компетентності, а також розвитку таких особистісних якостей, як дисциплінованість, відповідальність, самостійність, організованість і креативність.

Як зазначають Зубенко С., Михайлова Т., Пряницька В. у своїй праці, присвяченій актуальним проблемам викладання зарубіжної літератури у вищій школі, «Нині особливої уваги потребує професійна підготовка майбутніх філологів-перекладачів, якою передбачено оволодіння інноваційними знаннями й уміннями у фаховій сфері, розвиток особистісних та набуття творчих і дослідницьких якостей і яка потребує систематичного оновлення у зв'язку з тим, що постійно зростають вимоги до фахівців гуманітарного профілю» [1, с.267].

Отже, дисципліна «Світова література» орієнтована не лише на засвоєння знань, а й на формування гармонійно розвиненої особистості перекладача — здатної до критичного мислення, чутливої до культурних відмінностей, творчої та відповідальної. Саме ці якості забезпечують високий рівень професійної підготовки та ефективну міжкультурну взаємодію у майбутній професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зубенко С., Михайлова Т., Пряницька В. Актуальні проблеми викладання зарубіжної літератури у вищій школі. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 41, том 1, 2021. С.268-276.
2. Кустовська І. М., Янковець О. В. Зарубіжна література : курс лекцій. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 116 с.
3. Освітньо-професійна програма «Англійська та друга іноземні мови». URL: <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/programspage.opp-aagl.pdf>.

КУКЛА РОМАН ОЛЕГОВИЧ

курсант навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

БЛИК ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ

кандидат юридичних наук, доцент професор кафедри поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

ПРАВОВА АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДО УМОВ ГІБРИДНОЇ ТА ТРИВАЛОЇ ВІЙНИ

Адаптація правової бази системи національної безпеки до гібридної війни та затяжних конфліктів є важливою складовою для захисту національного суверенітету, демократичного порядку та незалежності. Актуальними є виклики безпеці, які можна розглянути на прикладі України після збройного вторгнення Російської Федерації. Вони показують необхідність суттєвого перегляду традиційних організаційних моделей національної безпеки. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення економічної та інформаційної безпеки проголошується найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу [1]. Гібридна війна об'єднує такі впливи, як військовий, інформаційний, економічний, кібернетичний та політичний. Така війна починає вимагати від держави гнучкої, комплексної та швидкої спроможності діяти, що потребує відповідного правового забезпечення.

Основою правової адаптації є покращення законодавства у сфері національної безпеки та оборони. В Україні важливу роль відіграє Закон «Про національну безпеку України» [2]. Він визначає засади державної політики у цій сфері, структуру сектору безпеки і оборони, а також механізми цивільного регулювання. Втім в умовах гібридної війни виникає необхідність у